

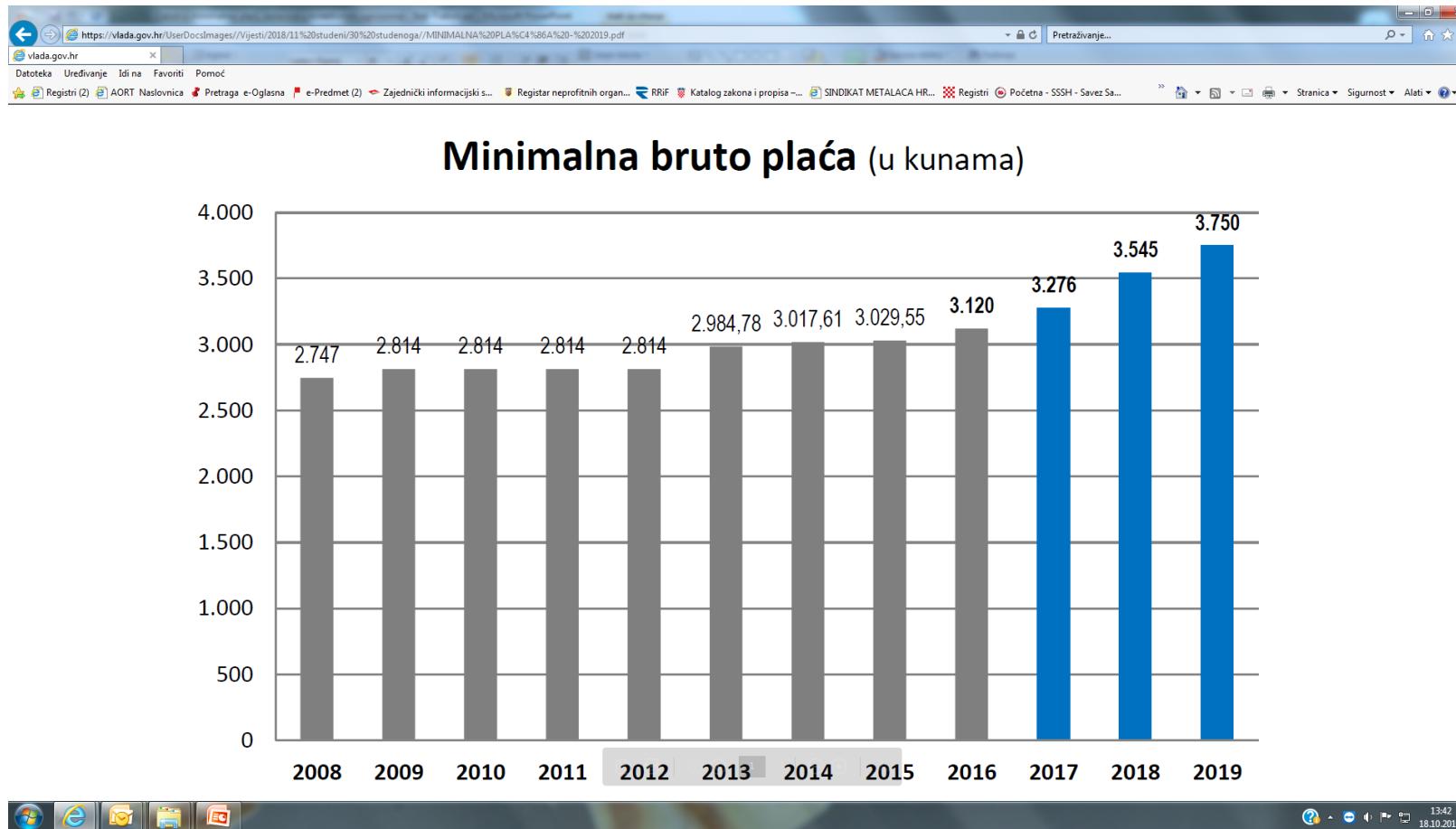
Zakon o minimalnoj plaći,
osnovice u kolektivnim ugovorima

Tina Šustić, dipl.iur
Pravni savjetnik SMH-IS

Zakon o minimalnoj plaći

- NN 118/18;
- Na snazi od 01.01.2019. godine, ali institut postoji od ranije;
- Najniži mjesecni iznos bruto plaće koji se radniku isplaćuje za puno radno vrijeme;
- Ne ubrajaju se povećanja;
- Imaju pravo svi radnici u RH (to je minimum);
- Ne odnosi se na radnika koji je jedini radnik kod poslodavca, a istovremeno je i član uprave, izvršni direktor, upravitelj zadruge, likvidator i sl. prema posebnim propisima;
- Visina se utvrđuje jednom godišnje do 31.10. tekuće godine za iduću;
- Visinu utvrđuje Uredbom Vlada RH, na prijedlog ministra nadležnog za rad;

Kretanje minimalne bruto plaće u RH

Udio bruto minimalne plaće u prosječnoj plaći

- Od donošenja novog Zakona o minimalnoj plaći odnosno od 1. lipnja 2013. pa do 31. prosinca 2016. godine minimalna bruto plaća je rasla 10,9% odnosno 306,00 kuna (s 2.814,00 kuna 2012. na 3.120,00 kuna 2016. godine).
- Udio bruto minimalne plaće u bruto prosječnoj plaći bio je:
  1. - 2012. 35,7%
  2. - 2013. 37,6%
  3. - 2014. 37,9%
  4. - 2015. 37,6%
  5. - 2016. 38,0%
- Za vrijeme mandata ove Vlade minimalna plaća rasla je u odnosu na 2016. godinu za 13,64% (10,25% zakonsko povećanje i 3,07% zbog izuzimanja iz minimalne plaće uvećanja plaće po osnovi prekovremenog rada i ostalih dodataka). U apsolutnim iznosima to predstavlja rast minimalne plaća za 425,52 kuna (bruto plaća) odnosno 340,42 kuna (neto plaća).
- Udio propisane bruto minimalne plaće u 2018. godini (3.439,80 kuna) u prosječnoj bruto plaći za svibanj 2018. (8.429,00 kuna) jest 40,81%, a udio stvarno isplaćene bruto minimalne plaća (zbog izuzimanja povećanja plaće) u prosječnoj placi jest 42,06%.
- Prosječan broj radnika koji su radili u punom radnom vremenu, a koji su imali ugovorenu minimalnu plaću u 2018. je 37.368 radnika.

Minimalna plaća u 2019. godini

- Neto minimalna plaća od 3.000,00 kuna; bruto 3.750,00 kuna
- Navedeno znači da minimalna plaća, u odnosu na minimalnu plaću iz 2018. godine raste za 9,02% (povećanje bruto minimalne plaće u iznosu od 310,20 kuna, odnosno povećanje neto minimalne plaće u iznosu od 248,16 kuna).
- Udio bruto minimalne plaće za 2019. u bruto prosječnoj bruto plaći iz rujna 2018. godine bio bi 44,85%, što je 6,85 postotnih bodova više nego 2016. Istodobno, u 5 godina, od 2012. do 2016., taj je udio bio porastao s 35,7% na samo 38%, dakle svega 2,3 postotna boda.

Odnos prema minimalnoj plaći u članicama EU

- U odnosu na zemlje Europske unije, prema Eurostatu, minimalna plaća u Hrvatskoj (464 €) u 2018. veća je nego u:
  - ✓ Bugarskoj (261 €)
  - ✓ Litvi (400 €)
  - ✓ Rumunjskoj (407 €)
  - ✓ Latviji (430 €) i
  - ✓ Mađarskoj (445 €)
- Od 1. 1. 2019., minimalna plaća u Hrvatskoj (505 €) veća je nego u:
  - ✓ Češkoj (469 €)
  - ✓ Slovačkoj (480 €)
  - ✓ Poljskoj (480 €) i
  - ✓ Estoniji (500 €).

Izuzetci – članak 8. Zakona o minimalnoj plaći

- U manjem iznosu od propisanog Uredbom Vlade RH;
- Kako? - kolektivnim ugovorom;
- Ali ne manje od 95% od iznosa propisanog uredbom;
- Isključena primjena odredbe članka 9. stavak 3. Zakona o radu (primjena povoljnijeg prava za radnike)

Određivanje minimalne plaće - parametri

- prosječna bruto plaća u pravnim osobama u prethodnih šest mjeseci;
- Inflacija;
- Kretanje plaća
- Kretanje nezaposlenosti i zaposlenosti;
- Demografska kretanja;
- Ukupno stanje gospodarstva;
- Ekonomска ugroženost skupine radnika sa najnižim plaćama.

Minimalna plaća kao osnovica u kolektivnim ugovorima – ideja SMH-IS

- U kolektivne ugovore ugraditi osnovica koja bi uvijek bila u iznosu minimalne plaće sukladno donesenoj Uredbi Vlade RH (donosi se godišnje)
- Osnovica x koeficijent bi činio Osnovni dio plaće radnika;
- Osnovna plaća radnika bi bila plaća koju svaki radnik zaradi radeći puno radno vrijeme;
- Stimulativni dio plaće bi se odnosio na povećano zalaganje, dok bi osnovica uvijek bila fiksna;
- Ukupna plaća radnika (ona koju je poslodavac dužan isplatiti radniku – Bruto 1) bi se sastojala od Osnovnog dijela i Stimulativnog dijela plaće, s time Stimulativni dio plaće radnika u odnosu na Osnovni dio plaće radnika bi bio 30:70 (sada Stimulativni dio u Ukupnoj plaći radnika po kolektivnim ugovorima koje je sklopio SMH-IS iznosi, u nekim slučajevima, i preko 60%)

Situacija u RH u 2019. godini

- **Sindikalna košarica minimalnih životnih troškova četveročlane obitelji u kolovozu je iznosila **6.724,55 kuna**, što je 0,06 posto više nego u srpnju*;**
- Prosječna neto (u Republici Hrvatskoj) plaća za lipanj, koja je isplaćena u srpnju, iznosila je 5.498 kuna; pokrivala je 81,76 posto košarice (minimalna neto plaća je 3.000,00 kuna)
- Uključe li se u košaricu troškovi za iznajmljivanje stana, košarica za podstanarsku obitelj iznosila je 8.596,12 kuna, a pokrivenost prosječnom neto plaćom 63,96 posto.

*Izvor: Nezavisni hrvatski sindikati (NHS)

Zaključak

- Iznos minimalne plaće prijeko je potrebno utvrditi Zakonom i Uredbom kako se to i sada čini;
- Iznos visine minimalne plaće je trenutno nedovoljan za zadovoljavanje minimalnih životnih potreba radnika;
- Iz navedenih razloga, a radi poboljšanja ekonomskih uvjeta života radnika, iznos minimalne plaće bi se trebao koristiti kao osnovica za utvrđivanje osnovnog dijela plaće, osnovni dio plaće koji čini osnovicu (minimalna plaća u RH u promatranoj godini) $\times$ koeficijent, samo bi ona radna mjesta sa najnižim koeficijentom (nekvalificirana i početnici) imali plaću u visini minimalne plaće;
- Na navedeni način plaća bi se povećavala na godišnjoj razini i pratila bi kretanje inflacije i gospodarstva u RH, te bi se smanjila potreba za stalnim pregovorima vezanim za povećanje plaće upravo zbog ovih okolnosti.